

ΘΕΜΑ: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

1. Ο νέος Κανονισμός της Βουλής ψηφίσθηκε από την Ολομέλεια του Σώματος και δημοσιεύθηκε ήδη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΕτΚ Α', φ.151/8-7-1996). Με τις διατάξεις του εκσυγχρονίζεται σε αρκετά σημεία η οργάνωση και λειτουργία ορισμένων κοινοβουλευτικών θεσμών και διαδικασιών, χωρίς να εξαντλούνται τα περιθώρια μίας ευρείας ανανέωσής τους.

2. Οι κυριότερες καινοτομίες είναι οι εξής:

α) Αναδιοργανώνεται ο θεσμός της Διάσκεψης των Προέδρων, με τη συμμετοχή των διατελεσάντων Προέδρων της Βουλής - εφόσον έχουν εκλεγεί βουλευτές - καθώς και του Προέδρου της νέας Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας. Η Διάσκεψη μπορεί να συνεδριάζει και εκτάκτως, όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο (άρθρ. 1 της Απόφασης).

β) Οργανώνεται σε στερεότερες βάσεις η ενημέρωση της Βουλής για θέματα που αφορούν τη συμμετοχή της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κυβέρνηση οφείλει πρωτίστως να ενημερώνει τακτικά το Σώμα, ενώ πραγματοποιούνται σχετικές ακροάσεις ευρωβουλευτών και άλλων εμπειρογνομόνων και συζητούνται τα έγγραφα της Ένωσης. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μπορεί, εξάλλου, να διατυπώνει γνώμη προς τον αρμόδιο Υπουργό για τη στάση που πρέπει να τηρεί στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου (άρθρ. 3 της Απόφασης).

γ) Ιδρύονται τρεις "Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές" της Βουλής, ως νέα μορφή κοινοβουλευτικών επιτροπών: i) η μόνιμη Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού, ii) η μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, και iii) η μόνιμη Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας. Ιδιαίτερη σημασία έχει η δεύτερη, η οποία ασκεί κοινοβουλευτική "εποπτεία" στις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές αλλά και τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ. Μπορεί επίσης να περιβληθεί με ευρύτατες ανακριτικές εξουσίες, λειτουργώντας και ως εξεταστική επιτροπή. Οι τρεις επιτροπές διέπονται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν τις Διαρκείς Επιτροπές της Βουλής, υποβάλλουν δε στο τέλος κάθε Συνόδου έκθεση στην Ολομέλεια για τη δραστηριότητά τους (άρθρ. 4 της Απόφασης).

δ) Καθιερώνεται η τήρηση "καταλόγου παρουσίας" των βουλευτών στις συνεδριάσεις (άρθρ. 8 της Απόφασης).

ε) Αναμορφώνεται ο θεσμός των “επίκαιρων ερωτήσεων”, και προβλέπεται υποχρέωση του Πρωθυπουργού να απαντά ο ίδιος μία φορά τουλάχιστον την εβδομάδα σε δύο τουλάχιστον ερωτήσεις της επιλογής του (άρθρ. 13 και 14 της Απόφασης).

στ) Καθιερώνεται η δυνατότητα κάθε βουλευτή να προκαλεί συζήτηση στην Ολομέλεια για θέμα γενικότερης σημασίας (άρθρ. 16 της Απόφασης).

ζ) Προβλέπεται η σύσταση από τη Βουλή αυτοτελούς Ιδρύματος για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία (άρθρ. 17 της Απόφασης).

Υπάρχουν, τέλος, ορισμένες νέες ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση του νομοθετικού έργου και τη διεύρυνση του κοινοβουλευτικού ελέγχου των δημοσίων οργανισμών και υπηρεσιών.

3. Ο νέος Κανονισμός παρουσιάζεται σε ορισμένα σημεία βελτιωμένος σε σχέση με το αρχικό σχέδιο, για το οποίο είχαν διατυπωθεί επιφυλάξεις στο προηγούμενο σημείωμα της 14ης Ιουνίου 1996. Ωστόσο διατηρήθηκαν οι προβλέψεις που αφορούν την σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, το αντικείμενο της οποίας ανήκει κατά βάση στην ευθύνη της Κυβέρνησης. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η εποπτεία επί των Ανεξάρτητων Αρχών συμβιβάζεται δύσκολα με τη θεσμική ιδιαιτερότητά τους.

4. Ενόψει των παραπάνω, η προοπτική της ενίσχυσης του ρόλου του Κοινοβουλίου (ιδίως ως προς το νομοθετικό έργο του) μπορεί να υποδεχθεί μελλοντικά και νέες αλλαγές στον Κανονισμό. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται σε γενικές γραμμές η σχετική έκθεση του βουλευτή *Γιάννη Σκουλαρίκη*. Πολλά σημεία της πάντως είτε έχουν ήδη αντιμετωπισθεί με τις διατάξεις του νέου Κανονισμού είτε αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της πρότασης για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Αθήνα, 19 Αυγούστου 1996